

REPUBLICA MOLDOVA
ACTE INTERNATIONALE
CONVENTIE AMP/1961

CONVENȚIA EUROPEANĂ DE ARBITRAJ COMERCIAL INTERNAȚIONAL *

nr. AMP semnat: **21.04.61** în vigoare: **05.03.98** prolongat: la data:

publicat în **TRATATE INTERNATIONALE** nr./vol. **014** din: **31.12.99** pagina:

Cod de clasificare:

REAMBUL

Subsemnații, autorizați în cuvenită formă, reuniți sub auspiciile Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite,

constatând că la 10 iunie 1958, în urma Conferinței Națiunilor Unite privind Arbitrajul Comercial Internațional, a fost semnată la New York Convenția pentru recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine,

în dorința de a contribui la dezvoltarea comerțului european, prin înlăturarea, în măsura posibilităților, a unor dificultăți susceptibile de a împiedica organizarea și funcționarea arbitrajului comercial internațional în relațiile dintre persoanele fizice sau juridice din diferite țări ale Europei,

au convenit asupra următoarelor dispoziții:

Articolul I

Domeniul de aplicare a Convenției

1. Prezenta Convenție se aplică:
  - a) convențiilor de arbitraj încheiate, pentru reglementarea litigiilor născute sau care se vor naște din operații de comerț internațional, între persoane fizice sau juridice având, în momentul încheierii Convenției, reședința lor obișnuită sau sediul în State contractante diferite;
  - b) procedurilor și sentințelor arbitrale întemeiate pe convențiile arătate la paragraful 1 a) din acest articol.
2. În sensul prezentei Convenții se înțelege prin:
  - a) *convenție de arbitraj* — fie o clauză compromisorie înscrisă într-un contract, fie un compromis, contractul sau compromisul fiind semnate de părți sau conținute într-un schimb de scrisori, de telegrame sau de comunicări prin telex și, în raporturile între țări ale căror legi nu impun forma scrisă pentru convenție de arbitraj, orice convenție încheiată în formele permise de aceste legi;
  - b) *arbitraj* — reglementarea litigiilor nu numai de către arbitrii numiți pentru cazuri determinate (arbitraj *ad-hoc*) ci și de către instituții permanente de arbitraj;
  - c) *sediul* — locul unde este situată întreprinderea care a încheiat convenția de arbitraj.

Articolul II

Capacitatea persoanelor juridice de drept public de a se supune arbitrajului

1. În cazurile prevăzute de art. 1, paragraful 1 al prezentei Convenții, persoanele juridice calificate, prin legea care le este aplicată, drept *persoane juridice de drept public*, au facultatea de a încheia în mod valabil convenții de arbitraj.
2. În momentul semnării sau ratificării prezentei Convenții ori aderării la ea, orice stat va putea declara că limitează această facultate, în condițiile precizate în declarația sa.

Articolul III

Capacitatea străinilor de a fi arbitri

În arbitrajele supuse prezentei Convenții, străinii pot fi desemnați ca arbitri.

Articolul IV

Organizarea arbitrajului

1. Părțile la o convenție de arbitraj sunt libere să prevadă:
  - a) că litigiile lor vor fi supuse unei instituții permanente de arbitraj; în acest caz, arbitrajul se va desfășura în conformitate cu Regulamentul instituției desemnate, sau
  - b) că litigiile lor vor fi supuse unei proceduri arbitrale *ad-hoc*; în acest caz, părțile vor avea în special facultatea:
    - i) de a desemna arbitrii sau de a stabili modalitățile potrivit cărora vor fi desemnați arbitrii în caz de litigiu;
    - ii) de a determina locul arbitrajului;
    - m) de a fixa regulile de procedură pe care le vor urma arbitrii.
2. Dacă părțile au înțeles să supună reglementarea litigiilor lor unui arbitraj *ad-hoc* și dacă într-un termen de 30 de zile de la data notificării cererii de arbitraj de către pârât, una din părți nu și-a desemnat arbitrul său, acesta va fi desemnat, dacă nu există înțelegere contrară, la cererea celeilalte părți, de către președintele Camerei de Comerț competente a țării în care partea în culpă are, în momentul introducerii cererii de arbitraj, reședința sa obișnuită sau sediul. Prezentul paragraf se aplică și la înlocuirea arbitrilor desemnați de către o parte sau de către președintele Camerei de Comerț mai sus vizată.
3. Dacă părțile au hotărât să supună reglementarea litigiilor lor unui arbitraj *ad-hoc* printr-unul sau mai mulți arbitri fără ca convenția de arbitraj să conțină indicații în legătură cu măsurile necesare pentru organizarea arbitrajului, cum ar fi cele prevăzute la paragraful 1 al prezentului articol, aceste măsuri vor fi luate, dacă părțile nu se înțeleg în această privință și sub rezerva cazului menționat la paragraful 2 de mai sus, de către arbitrul sau arbitrii deja desemnați, în lipsa unui acord între părți asupra desemnării arbitrului unic sau în lipsa acordului între arbitri asupra măsurilor de luat, reclamantul va putea să se adreseze, pentru luarea acestor măsuri, dacă părțile au hotărât locul arbitrajului, la alegerea sa, fie președintelui Camerei de Comerț competente a țării unde se află locul ales de părți, fie președintelui Camerei de Comerț competente a țării în care pârâtul își are, în momentul introducerii cererii de arbitraj, reședința sa obișnuită sau sediul său; dacă părțile nu s-au înțeles asupra locului arbitrajului, reclamantul se va putea adresa, la alegerea sa, fie Președintelui Camerei de Comerț competente a țării în care pârâtul își are, în momentul introducerii cererii de arbitraj, reședința sa obișnuită sau sediul sau, fie Comitetului Special a cărui compunere și modalitate de funcționare sunt determinate prin anexa la prezenta Convenție. Dacă reclamantul nu-și exercită drepturile care-i sunt acordate prin prezentul paragraf, aceste drepturi vor putea fi exercitate de către pârât sau de către arbitri.
4. Președintele sau Comitetul Special sesizați vor putea proceda, după caz:
  - a) la desemnarea arbitrului unic, a arbitrului președinte, a supra-arbitrului sau a arbitrului terț;
  - b) la înlocuirea unuia sau a mai multor arbitri desemnați după o altă procedură decât cea prevăzută la paragraful 2 al prezentului articol;
  - c) la determinarea locului arbitrajului, subînțelegându-se că arbitrii pot să aleagă un alt loc de arbitraj;

d) la stabilirea directă, sau prin referire la regulamentul unei instituții arbitrale permanente, a regulilor de procedură care trebuie respectate de arbitri, dacă aceștia nu și-au fixat regulile lor de procedură, în lipsa unui acord între părți în această privință.

5. Dacă părțile au convenit să supună reglementarea litigiilor lor unei instituții arbitrale permanente fără a desemna această instituție și nu se înțeleg asupra acestei desemnări, reclamantul va putea să ceară această desemnare în conformitate cu procedura prevăzută la paragraful 3 de mai sus.

6. Dacă convenția de arbitraj nu conține nici o indicație asupra modului de arbitraj (arbitraj printr-o instituție permanentă de arbitraj sau arbitraj *ad-hoc*) căruia părțile s-au înțeles să supună litigiul lor și dacă părțile nu cad de acord asupra acestei chestiuni, reclamantul va avea facultatea de a recurge, în această privință, la procedura prevăzută la paragraful 3 de mai sus. Președintele Camerei de Comerț competente sau Comitetul Special pot, fie să îndrepte părțile la o instituție permanentă de arbitraj, fie să le invite să-și desemneze arbitrii, într-un termen pe care îl vor fixa părților, și să convină în același termen asupra măsurilor necesare funcționării arbitrajului, în acest din urmă caz, vor fi aplicabile paragrafele 2, 3 și 4 din prezentul articol.

7. Dacă în termen de 60 de zile din momentul în care a fost sesizat cu una din cererile enumerate la paragrafele 2, 3, 4, 5 și 6 ale acestui articol, președintele Camerei de Comerț desemnat în baza unuia din aceste paragrafe, n-a dat urmare cererii, reclamantul va putea să se adreseze Comitetului Special pentru ca acesta să-și asume funcțiile care nu au fost îndeplinite.

Articolul V

Declinarea competenței arbitrale

1. Partea care înțelege să ridice o excepție întemeiată pe incompetența arbitrului trebuie, când este vorba de excepții întemeiate pe inexistența, nulitatea sau caducitatea convenției de arbitraj, să facă acest lucru în cursul procedurii arbitrale, cel mai târziu în momentul prezentării apărării sale în fond, iar când este vorba de excepții întemeiate pe faptul că chestiunea litigioasă ar depăși împuternicirile arbitrului, de îndată ce va fi ridicată, în procedura arbitrală, problema care ar depăși aceste împuterniciri. Când întârzierea părților în ridicarea excepției este datorată unei cauze socotită întemeiată de către arbitru, acesta va declara excepția admisibilă.

2. Excepțiile de incompetență arătate la paragraful 1 de mai sus și care nu au fost ridicate în termenele fixate în acest paragraf 1, nu vor mai putea fi ridicate în cursul procedurii arbitrale, dacă este vorba de excepții pe care, în virtutea legii aplicabile de către arbitru, părțile au singure facultatea de a le invoca, nici în cursul unei proceduri judiciare ulterioare asupra fondului sau executării sentinței, dacă este vorba de excepții lăsate la facultatea părților în virtutea legii determinate de norma conflictuală a instanței judecătorești sesizate cu fondul sau cu executarea sentinței. Judecătorul va putea, totuși, controla decizia prin care arbitrul a constatat tardivitatea excepției.

3. Sub rezerva controlului judiciar ulterior prevăzut prin legea forului, arbitrul a cărui competență este contestată nu trebuie să se desesizeze de proces: el are dreptul de a hotărî asupra propriei sale competențe și asupra existenței sau valabilității convenției de arbitraj sau a contractului din care această convenție face parte.

Articolul VI

Competența juridică

1. Excepția întemeiată pe existența unei convenții de arbitraj și prezentată în fața instanței judecătorești sesizate de către una din părți la convenția de arbitraj, trebuie să fie ridicată de către pârât sub pedeapsa decăderii, înaintea sau în momentul prezentării apărărilor sale asupra fondului, după cum legea instanței sesizate consideră excepția de incompetență ca o chestiune de procedură sau de fond.

2. Când vor trebui să se pronunțe asupra existenței sau valabilității unei convenții de arbitraj, tribunalele Statelor Contractante vor hotărî, în ceea ce privește capacitatea părților, potrivit legii care le este aplicabilă, iar în ceea ce privește celelalte probleme:

- a) conform legii căreia părțile au supus convenția de arbitraj;
- b) în lipsa unei indicații în această privință, conform legii țării unde sentința trebuie să fie pronunțată;
- c) în lipsa indicațiilor asupra legii la care părțile au supus convenția, și dacă în momentul în care părțile au supus convenția și dacă în momentul în care problema este supusă unei instanțe judecătorești, nu este posibil să se prevadă care este țara în care se va da sentința, conform legii competente în virtutea normelor conflictuale ale tribunalului sesizat.

Judecătorul sesizat poate să nu recunoască convenția de arbitraj dacă, după legea forului, litigiul nu este susceptibil de arbitraj.

3. Când, înaintea oricărui recurs la o instanță judecătorească a fost introdusă o procedură de arbitraj, instanțele judecătorești ale Statelor Contractante, sesizate ulterior cu o cerere referitoare la același litigiu, între aceleași părți, sau cu o cerere în constatarea inexistenței, a nulității sau a caducității convenției de arbitraj, vor suspenda, afară de cazul când există motive grave, judecata asupra competenței arbitralului până la pronunțarea sentinței arbitrale

4. Cererea de măsuri provizorii sau conservatorii adresată unei autorități judiciare nu trebuie să fie considerată ca incompatibilă cu convenția de arbitraj, și nici ca o supunere a litigiului, în ceea ce privește fondul său, instanței judecătorești.

Articolul VII

Legea aplicabilă

1. Părțile sunt libere să determine legea pe care arbitrii trebuie să o aplice fondului litigiului, în lipsa indicării de către părți a legii aplicabile, arbitrii vor aplica legea desemnată de norma conflictuală pe care ei o vor considera potrivită în speță, în amândouă cazurile, arbitrii vor ține seama de stipulațiile contractului și de uzanțele comerciale.

2. Arbitrii vor hotărî ca mediatorii amiabili, dacă aceasta este voința părților și dacă legea care reglementează arbitrajul permite acest lucru.

Articolul VIII

Motivarea sentinței

Se consideră că părțile s-au înțeles ca sentința arbitrală să fie motivată, afară de cazul când:

- a) părțile au declarat în mod expres că sentința nu trebuie să fie motivată, sau
- b) ele s-au supus unei proceduri arbitrale în cadrul căreia nu este obiceiul de a se motiva sentința și în măsura în care, în acest caz, părțile sau una din ele nu cer în mod expres înainte de încheierea dezbaterilor sau, dacă nu au fost dezbateri, înainte de redactarea sentinței, ca sentința să fie motivată.

Articolul IX

Anularea sentinței arbitrale

1. Anularea într-unul din Statele Contractante a unei sentințe arbitrale ce cade sub prevederile prezentei Convenții nu va constitui un motiv de refuz de recunoaștere sau de executare într-un alt Stat Contractant decât dacă această anulare a fost pronunțată în Statul în care, sau după legea căruia, sentința a fost dată și aceasta pentru unul din următoarele motive:

a) părțile la convenția de arbitraj erau, conform legii care le este aplicabilă, lovite de incapacitate, sau zisa convenție nu este valabilă potrivit legii căreia părțile au supus-o sau, în lipsa indicațiilor în această privință, potrivit legii țării unde sentința a fost pronunțată, sau

b) partea care cere anularea nu a fost informată în mod convenit despre desemnarea arbitrului sau despre procedura arbitrală, sau i-a fost imposibil dintr-un alt motiv să-și susțină cauza, sau

c) sentința se referă la un diferend nementionat în compromis sau care nu intră în prevederile clauzei compromisorii; sau conține hotărâri care depășesc termenii compromisului sau al clauzei compromisorii, totuși, dacă dispozițiile sentinței care se referă la probleme supuse arbitrajului, nu pot fi separate de cele care se referă la probleme nesupuse arbitrajului, primele vor putea să nu fie anulate; sau

d) constituirea tribunalului arbitral sau procedura de arbitraj nu a fost conformă cu convenția părților sau, în lipsa convenției cu dispozițiile art. IV din prezenta Convenție.

2. În raporturile între Statele Contractante care sunt Părți și la Convenția de la New York din 10 iunie 1958 pentru recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine, paragraful 1 din prezentul articol are drept efect de a limita numai la cauzele de anulare pe care el le enumera, aplicarea art. V paragraful 1 e) din Convenția de la New York.

Articolul X

Dispoziții finale

1. Prezenta Convenție este deschisă pentru semnare sau aderare țărilor membre ale Comisiei Economice pentru Europa și țărilor admise la Comisie cu titlu consultativ conform paragrafului 8 din mandatul acestei Comisii.

2. Țările susceptibile de a participa la anumite lucrări ale Comisiei Economice pentru Europa, în baza paragrafului 11 din mandatul acestei Comisii, pot deveni Părți Contractante la prezenta Convenție prin aderare după intrarea ei în vigoare.

3. Convenția va fi deschisă pentru semnare până la 31 decembrie 1961 inclusiv. După această dată, ea va rămâne deschisă pentru aderare.

4. Prezenta Convenție este supusă ratificării.

5. Instrumentele de ratificare sau aderare vor fi depuse la Secretarul General al O.N.U.

6. La semnarea prezentei Convenții, la ratificarea ei sau la aderare, Părțile Contractante vor comunica Secretarului General al O.N.U, lista Camerelor de Comerț sau a altor instituții din țara lor ale căror Președinți își asumă funcțiile încredințate de art. IV din prezenta Convenție președinților Camerelor de Comerț competente.

7. Dispozițiile prezentei Convenții nu aduc atingere valabilității acordurilor multilaterale sau bilaterale încheiate sau care vor fi încheiate de către statele contractante în materie de arbitraj.

8. Prezenta Convenție va intra în vigoare în a 90-a zi după ce cinci din țările menționate la paragraful 1 din prezentul articol vor depune instrumentele lor de ratificare sau aderare. Pentru fiecare țară care va ratifica sau adera ulterior, prezenta Convenție va intra în vigoare în a 90-a zi după depunerea instrumentului de ratificare sau aderare a acestei țări.

9. Fiecare parte contractantă va putea să denunțe prezenta Convenție printr-o notificare adresată Secretarului General al O.N.U. Denunțarea își va produce efectul la 12 luni după data la care Secretarul General a primit notificarea.

10. Dacă după intrarea în vigoare a prezentei Convenții numărul părților contractante va fi, ca urmare a denunțărilor, redus la mai puțin de cinci, prezenta Convenție va înceta de a fi în vigoare începând de la data la care ultima din aceste denunțări își va produce efectul.

11. Secretarul General al O.N.U. va notifica țărilor prevăzute la paragraful 1, ca și țărilor devenite Părți Contractante prin aplicarea paragrafului 2 din prezentul articol:

- a) declarațiile făcute în baza paragrafului 2 din art. II;
- b) ratificările și aderările în baza paragrafelor 1 și 2 din prezentul articol;
- c) comunicările primite conform paragrafului 6 din prezentul articol;
- d) datele la care prezenta Convenție va intra în vigoare conform paragrafului 8 din prezentul articol;
- e) denunțările în baza paragrafului 9 din prezentul articol;
- f) abrogarea prezentei Convenții conform paragrafului 10 din prezentul articol.

12. După 31 decembrie 1961, originalul prezentei Convenții va fi depus la Secretarul General O.N.U., care va transmite copii certificate fiecărei țări prevăzute de paragrafele 1 și 2 din prezentul articol.

Drept care subsemnații, autorizați în cuvenită formă, au semnat prezenta Convenție.

Făcută la Geneva, la 21 aprilie 1961, într-un singur exemplar, în limbile franceză, engleză și rusă, toate trei textele având aceeași valabilitate.